

16de zondag door jaar B

Mc. 6, 30-34

Vele soorten cursussen en trainingen worden er georganiseerd om mensen te leren leiding te geven in allerlei organisaties. Dat is niet voor niets, want leider zijn, of herder zijn, is moeilijk, en er dreigen minstens twee gevaren. Het eerste gevaar is dat men zichzelf gaat verheffen boven anderen en zich autoritair gaat opstellen. Meestal is dit een maskering van innerlijke zwakte en maakt het de levens- of arbeidsvreugde kapot voor zowel de leidinggevende zelf als voor de mensen over wie hij of zij is aangesteld.

Een tweede gevaar dat we ook niet mogen onderschatten, is dat men te zwak leiding geeft, bij voorbeeld uit angst voor conflicten, of om mensen stroop om de mond te smeren. Noodzakelijke besluiten worden dan op de lange baan geschoven om mensen vooral toch geen zeer te doen. Het gevolg is onduidelijkheid met het gevaar dat iedereen zijn eigen gang maar gaat. Was vroeger het eerste gevaar het grootste, dat van de autoritaire leider, tegenwoordig, in onze extreem individualistische samenleving, dreigt het tweede gevaar het meest.

Ook mensen die leiding geven aan kerkgemeenschappen staan bloot aan beide gevaren. Iedereen zal het er over eens zijn dat van kerkleiders, herders, bezieling moet uitgaan. Maar de een zal vinden dat die bezieling vooral tot uitdrukking komt in duidelijke regels: de kerk schrijft voor wat we moeten geloven en dan weten we tenminste waar we aan toe zijn. Die behoefte aan duidelijkheid is begrijpelijk, maar wordt een probleem als die regels op gespannen voet komen te staan met hedendaagse inzichten over de natuur, de mensen en over de relaties tussen mensen.

Aan de andere kant heb je weer herders die, juist op grond van die moderne inzichten, de mensen geheel en al vrijlaten in wat ze mogen geloven en hoe dat in praktijk te brengen. Ook deze houding is begrijpelijk en staat dicht bij onze hedendaagse beleving van mens-zijn, maar bergt toch ook het gevaar in zich dat op een gegeven moment niemand meer weet wat ons geloof eigenlijk inhoudt en waarin het zich nog onderscheidt van louter wereldse denkbeelden.

Laten we nu eens proberen deze uitersten los te laten en luisteren naar het evangelie. Naar onze Herder bij uitstek: Jezus Christus. Jezus voelt medelijden met de mensen omdat ze als schapen zonder herder zijn. Dat medelijden is hier niet neerbuigend, maar écht. Jezus lijdt mee met de mensen, met hun problemen, vragen en moeilijkheden, of zoals hier, omdat hen helemaal geen richting wordt gegeven. Zo zijn ze als schapen zonder herder. Jezus' uitgangspunt is dus: Meeleven en mee-lijden met de mensen en hen van dááruit richting geven, of onderrichten zoals het hier genoemd wordt. Want Hij wil de mensen niet zomaar aan hun lot overlaten en rond laten dwalen vanuit de misplaatste gedachte dat iedereen zelf wel kan uitmaken hoe hij zijn leven inricht. Hij weet te goed dat mensen nu eenmaal richtsnoeren nodig hebben. Kinderen van hun ouders,

studenten van hun leraren, en ja, gelovigen van hun kerk, zolang althans die richtsnoeren mensen maar niet de mond snoert.

Jezus' richtsnoer is de Thora, een oud bijbels woord dat letterlijk richtsnoer betekent. Dat richtsnoer is Gods Woord, een woord dat in de regel niet letterlijk voorschrijft hoe mensen in elke situatie moeten handelen, maar wel richtlijnen geeft die mensen een betrouwbaar handvat bieden om hun leven in te richten, om hun levensweg op een behoorlijke manier te gaan en te voltooien. Zó richting geven, dat is herder zijn.

Ten slotte de vraag: wie zijn eigenlijk de herders en wie de schapen? Kijken we opnieuw naar Jezus zelf. Hij wordt vaak de goede Herder genoemd. Maar wat we wel eens vergeten: Hij was ook schaap. Beter gezegd: Hij was het Lam dat tot het uiterste met mensen heeft meegeleefd en meegeleden en zich ook heeft laten leiden. Te leiden door het Woord van zijn Vader met wie Hij zo intens verbonden was en is. Met andere woorden: herder zijn houdt ook in dat men op zijn tijd bereid is om ook schaap te zijn. Leider kun je alleen goed zijn als je ook bereid bent te ervaren hoe het is om geleid te worden en niet alles voor het zeggen te hebben. Soms vraagt het leven van ons om herder te zijn; soms vraagt het van ons om schaap te zijn, al naar gelang de omstandigheden. In beide gevallen gaat het erom dat we bereid zijn om ons over te durven geven aan God en aan elkaar. Amen.

Jan van de Laar, pastor